

HIREINK

A lóispotály

(Saját tudósunktól.) A háboruban, ahol olyan olcsónak látszik az emberélet, ugyancsak féltett kincs a ló. Nélküle tehetetlen a tüzérség, nem volna trén és megbénulna a huszárság tevékenysége. Aki a küzdő felek közül győzi jó lovakkal, sokat nyérhet a végső diadalnál. Nincsen pedig egy nemzet sem, amely annyit adna lovára, mint a magyar és jellemző ujitás a hadviselésben, hogy éppen nálunk, a mostani háboruban, rendszerré lett a sebesült és rokkant lovak kórházi kezelése. Ha a ló sebesülése olyan, hogy gyógyulása igen hosszú ideig tartana, más hadseregeknél megadják neki a kegyelemdőfést, hogy ne kinlódjon. Ezzel pedig hatalmas értékek pusztulnak el. A kár természetesen tulajdonképpen majd csak az elkövetkező békeidőben konstatálható teljes mértékben. A németek rendszerint kivégzik hadi lovaikat, ha talpraállásuk nem történhet meg a harctéren levő mobilkórházakban. Nem győzik tehát eléggé csodálni a mostanában nálunk időző porosz és badeni loavatató katonák, hogy mi történik a sebesült lovakkal állandó kórházainkban, amelyek a monarchiának számos helyén működnek. monarchia loápoló kórházai közül a legnevezetesebb a budapesti *Tattersaaltban* berendezett hatalmas lóispotály.

Háromszáznál több ló volt a kórházban tegnap és ezek közül 140 néhány heti kezelés után teljesen alkalmas arra, hogy visszamenjen a harctérre pótolni elhullott társait. Annyi ezer korona megtakarítás ez, ahány darab a fölépült ló. Nehéz és könnyű haubicok elől, rud mellől, huszár alól és gépfegyverek nyerge alól kerültek össze itt a lovak. Sebeik mutatják a derék, munkát, amit végeztek, megmutatják, hogy mit ér a ló a háboruban és mi mindent bír el. A túlerőltetett munka és a rendetlen táplálkozás hamar leszedi a hadilóról a húst. Csont és bőr a legtöbb, amint a kórházba jut. Amíg gömbölyű volt a ló, szépen illett rá a hám és nyereg, de mikor lefogya róla a hus, lötyög a szerszám rajta és földörzsöli a bőrt, ezért tehát si-
lylyal jön a kórházba a legtöbb

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

619

Hely

Idő

"1914"

Személy

Helyszám

Szerző

Cím Lóispotály.

Forrás:

Esti újság.

Bp.

(Hely)

1914 XI/19

(Idő)

(Köt. v. füz.)

harci ló. A szerszámok helyén két tenyérnyi nyitott sebek tátonganak elevenen a hus és bőr helyén. Az ilyen lovakat ezelőtt nyomban lelőtték, hiszen igazán nem volt idő és alkalom arra, hogy nyugodt kezelés alá vegyék.

A lovak másik csoportja letörtén a kórházba. A megerőltetés felpuffasztja a lábukat, vagy a reuma dönti le a nyomorultakat. Tehetetlenül hevernek és ettől kisebbik a csipőjük. Mindezek a lovak pedig két héttől hat hétig tartó idő alatt mégis mind felépülnek és harcra képesek lesznek. Velük együtt hamar gyógyulnak és kapnak erőre azok, amelyeket golyó járt át, shrapnell talált, kard vagy szurony ért. Elvadultan a félelemtől és a kintől reszkette jutnak a lovak a kórházba. Természetesen időbe kerül, amíg megnyugosznak a puha almon és a pompás koszon. Első dolog ugyanis erőre kapni őket. És B. főállatorvos, a doktoruk, pompás csemegéket tálatat fel számukra, amit most már a monarchia valamennyi ló-kórházában használnak. Cukorrépa, darált zab, bőséges protein tartalmu korpá, maláta és melasse van összekeverve és kissé erjesztve a hadilovak kórházi kosztjában. Az elesigázott állatok, amelyek rá sem tudtak nézni a zabra, szénára. mőhőhön habzsolják a kintinő táplálékot és tízennégy nap alatt gömbölyűre formálódnak tőle. Akkorára legtöbbjének a mindenféle sebe is beheged. Ezt a boszorkányos gyorsaságot ismét B. főállatorvos egy okos módszere csinálja. Egyetlen lovat sem döntenek le itt a kezeléshez, mert ez igen sok időbe kerül, vadija az állatot és legtöbbször felfakasztja a sebet. A Tattersaali kórházban kétszáz lovat öt óra alatt lát el az orvos és ez a gyors és kiméletes kezelés gyorsítja a gyógyulást. A kezelés úgy történik, hogy a lovat beállítják egy jól kiszármazott keskeny kalodába, amelynek szélessége csak éppen akkora, mint a lóé. A kalodában l kötik a lovat és mindjárt megkezdődhet az operáció, vagy más kezelés.

Hat hét alatt négyszázötven ló fordult meg a kórházban és eddig még csak egyet pusztítottak el. Óriási megtakarítást jelent tehát a lóispotály és ami szintén igen fontos, a kigyógyított lovakkal hamar lehet pótolni a hadi állományt. Meggyógyult többek között egy olyan ló is, amely gépfegyvertűzben állott és amelynek a lábászárába két, az oldalába és nyakába négy golyó furódott. Volt egy ló, amelynek farokizmát elmeteszte egy rettenetes kardvágás és ez is meggyógyult azokkal együtt, amelyeknek lapockáját ütötte át a shrapnell-golyó. Amint végsőkig fokozódik a háboruban az emberi energia, ugyanaz történik a lónál is. Sebesülésük azt bizonyítja, hogy óriási teljesítőképességük van a derék állatoknak és elbirnak olyan sérüléseket is, amelyek békeidőben rendszerint megölik őket. Mégis az ember sokkal súlyosabb és borzalma-

sabb sebeket bír el, mint ezek a hatalmas és erős állatok. Az emberi intelligencia ebben a tekintetben is győz az állati érzékenységen. Csodálatos, hogy a ló éppen nem hálás az orvosával szemben. Amelyik már érezte az orvos kezét, dühösen hegyezi a fülét rug és harapni készül, ha csak látja is a fehér kabátot, vagy csak hallja az orvos hangját. A ló a háboruban osztályos társa és hű barátja az embernek, de a kórházban bizony csak ló.